

EGYÜTT AZ ÉGHAJLATVÁLTOZÁS ELLEN

Miközben a Bizottság figyelmét a jövőbeli kibocsátások csökkentését célzó intézkedésekre összpontosítja, és igyekszik a múlt kibocsátásaiból eredő következmények leküzdését szolgáló programokat kidolgozni, e téren végzett munkáját a szervezetek és a vállalatok egész sora egészíti ki. Közös céljuk annak biztosítása, hogy a jövőben sikerüljön jobb környezetvédelmi teljesítményt elérnünk, mint a múltban.

Úton a koppenhágai csúcs felé – az Európai Bizottság álláspontja

Mivel az éghajlatváltozás valóban óriási probléma, a Bizottság legtöbb főigazgatósága részt vesz a globális felmelegedés napjainkban jelentkező hatásainak leküzdésében, és amellett, hogy segíti a tagországokat a jövőben várható szélsőségekhez való alkalmazkodásban, igyekszik mindent megtenni a kibocsátások azonnali csökkentése érdekében.

A Panorama a **Környezetvédelmi Főigazgatóságon** próbált képet formálni arról, hogy mik a prioritások az Egyesült Nemzetek decemberben Koppenhágában megrendezésre kerülő Éghajlatváltozási Konferenciája (COP15) előestéjén.

A koppenhágai konferencia különösen nagy jelentőséggel bír, hiszen itt kerülnek majd meghatározásra az éghajlatváltozással szembeni küzdelem terén tett kötelezettségvállalás szabályai, tekintettel arra, hogy a Kiotói Jegyzőkönyv 2012-ben lejár. A jegyzőkönyv csak a fejlett ipari országokat kötelezi kibocsátásaik csökkentésére, és 2012-re az 1990-es szinttel szembeni mindössze 5,2%-os átlagos csökkentést ír elő. Ez azonban korántsem elég ahhoz, hogy a hőmérséklet-emelkedés az előírt 2 °C-os határértéken belül maradjon, így a kiotói célkitűzések 2012-es lejáratá utáni időszakra fokozottabb, globális kibocsátás-csökkentést előíró, új nemzetközi megállapodásra van szükség.

A kibocsátások csökkentése terén vállalt konkrét, és jogilag kötelező érvényű elkötelezettségének köszönhetően az EU ma már világszinten is vezető szerepet tölt be a kormányok körében. A 2007-es tavaszi csúcson az EU tagállamai egyhangúlag hozzájárultak a 2020-ra az 1990-es szinthez képest 20%-os kibocsátás-csökkentést előíró, jogszabályban rögzített egyoldalú kötelezettségvállaláshoz, illetve ahhoz, hogy ezt az értéket 30%-ra emeljék abban az esetben, ha a kötelezettségvállaláshoz más országok is csatlakoznak.

Az EU-csúcs egyértelmű javaslatokat fogalmazott meg egy a kibocsátások stabilizálásáról, és ezt követő csökkentéséről szóló globális megállapodásra vonatkozóan, melyen belül az alábbi három prioritást emelte ki:

- A fejlett országok által megvalósított célkitűzések és a fejlődő országok által tett megfelelő intézkedések
- Megfelelő finanszírozás biztosítása a fejlődő országok intézkedéseikhez (az üvegházhatást okozó gázok kibocsátá-

sának csökkentése és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás terén egyaránt)

- Hatékony globális szén-dioxid-piac kiépítése

Az EU 27 tagállamán belül az 1990-es szinthez képest eddig 9,3%-kal csökkent az üvegházhatást okozó gázok kibocsátása.

Az Európai Bizottság számára az egyik meghatározó tényező mindenképpen az lesz, hogy hogyan biztosítható a támogatás finanszírozása a fejlődő országok esetében, melyektől a Bizottság jelentős hozzájárulásra számít. Az ilyen országoknak a lehető legrövidebb időn belül vissza kellene fogniuk a kibocsátásaik mennyiségében tapasztalt növekedés mértékét, hogy 2020–25-től kezdődően megkezdhesék kibocsátásaik csökkentését. A dolgok jelenlegi állása szerint 2020-ra a globális kibocsátások 50%-a a fejlődő országokból származik majd.

Számos olyan lehetőség áll a fejlődő országok rendelkezésére, melyek költségei eltörpülnek az előnyök mellett. Ilyen például az energiahatékonyság növelése, a megújuló energia népszerűsítése, a helyi levegőminőség javítása, vagy például a szemétkerakó helyeken felszabaduló metán felfogása, és olcsó energiaforrásként történő hasznosítása. Az ilyen intézkedéseket tovább erősítheti a szakpolitikák kidolgozása terén bevált gyakorlatok megosztása és a technológiai együttműködés.

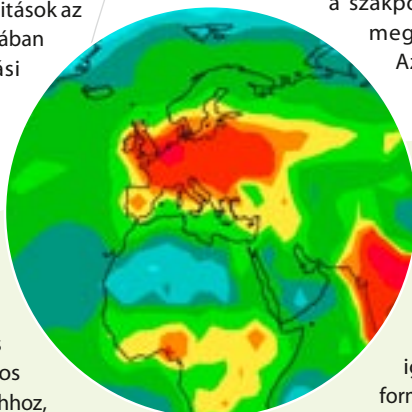
Az EU a jövőben is folytatja és tovább erősíti majd az e téren folytatott együttműködés érdekében tett erőfeszítéseit.

Meg kell találnunk a módját, hogy gazdaságaik támogatása útján hogyan segíthetjük a fejlődő országokat e rendkívül fontos változtatások végrehajtásában, és az Európai Bizottság reméli, hogy jelentős intézkedéscsomag kerül előterjesztésre a legszegényebb országok megsegítésére. Az ilyen országok egyértelműen igénylik annak meghatározását, hogy milyen formában valósul majd meg a kibocsátás-csökkentésre fordított finanszírozás, és mekkora kezdő ráfordításra van szükség a következő három évben, illetve az ezt követő évek során. Ezek az összegek azonban csak akkor határozhatók meg, ha tudjuk, hogy milyen intézkedések kerülnek végrehajtásra.

A fejlett és a fejlődő országok közötti együttműködést ugyancsak fontos tényezőként segítheti elő a kutatás és a fejlesztés. Akárcsak a hetedik kutatási keretprogram keretében, 2013 után is várhatóan tovább nő az EU éghajlat, energia és közlekedés terén folyó kutatásra rendelkezésre álló költségvetése.

Arra a kérdésre, hogy optimistán tekintenek-e a jövőbe, a Bizottság szakemberei elsősorban azt hangsúlyozzák, hogy ahhoz, hogy az átlagos hőmérséklet-emelkedést sikerüljön 2 °C alatti értéken tartanunk, az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának 2020 előtt el kell érnie a maximumot, és 2050-re az 1990-es szinthez képest 50%-os csökkentést kell megvalósítanunk. A megfelelő intézkedések nélkül a globális hőmérséklet-emelkedés a század végére valószínűleg eléri a 4 °C-ot, aminek egyszerűen nem szabad megtörténnie.

És hogy megtörténik-e vagy sem, az lehet, hogy decemberben dől majd el.

Megbízható adatok alapján tett intézkedések

Mikor ilyen sok minden forog kockán, fontos, hogy a tárgyalások egységes és megbízható adatok alapján folyjanak, és ezen a ponton lép be a képbe az Európai Bizottság **Közös Kutatóközpontja (JRC)**. A brüsszeli központú szervezet Európa más részein, köztük például az olaszországi Isprában és a spanyolországi Sevilleban is jelen van. Története a nukleáris kutatás kezdetéig nyúlik vissza, a 60-as években azonban több más kérdésre, többek között a környezetre és a gazdaságra is kiterjesztette működési körét.

E háttérnek köszönhetően a JRC Éghajlatváltozási Egysége kiváló pozícióban van ahhoz, hogy modelleket fejlesszen ki, elemezze a legfrissebb számítógépes modelleket, és pontos forgatókönyveket dolgozzon ki az éghajlatváltozás hatásairól. Az egység által biztosított adatok többek között az ENSZ-nél és a Bizottság különböző főigazgatóságainál kerülnek felhasználásra. Az Egység munkatársa, dr. Frank Dentener, így foglalta össze a központ szerepét: „Célunk az, hogy a politikaalkotó folyamat és a tárgyalások minden fontos résztvevője ugyanazokhoz az adatokhoz férjen hozzá. Az USA-tól Japánig és Kínáig terjedően elemezzük az éghajlatváltozási modellek eredményeit, ily módon biztosítva, hogy az adatok összehasonlíthatóak legyenek.”

A koppenhágai csúcsra készülve a JRC több intézetében javában folyik a forgatókönyvek kidolgozása többek között az energiafelhasználásra és a mezőgazdaságra vonatkozóan. Az ezekben előrevetített adatok jól szemléltetik, hogy mit kell tennünk a kibocsátás terén kitűzött célok megvalósításához, mik az egyes javaslatok legjobb és legrosszabb aspektusai, és hogyan osztható meg a teher az országok és a világ régiói között.

A felhasznált eszközök: műholdas képek, számítógépes modellek és kvantitatív adatelemzés. Az eredmény: a világ vezetői koppenhágai találkozásuk alkalmával egyre inkább olyan független, átlátható és összehasonlítható adatok alapján tanácskozhatnak, mint például a JRC Éghajlatváltozási Egysége által biztosított adatok. Bármely hiányosság vagy eltérés egyre könnyebben meghatározhatóvá válik.

Tengeri szélenergia, merőben új hozzáállás

Időtartam	2008.7.1–2011.6.30.
Teljes elszámolható költségvetés	5 millió euró
ERFA-támogatás	2,3 millió euró

Miközben a politikaformálók bolygónk jövőjéről döntenek, egy regionális finanszírozás útján támogatott projekt igyekszik már most is minden tőle telhetőt megtenni.

A **POWER cluster** (ENERGIA klaszter) **projekt** az északi-tengeri régió belüli tengeri szélenergia-termelés néhány fő kihívását helyezi előtérbe: társadalmi elfogadás, üzleti együttműködés és a

szakértelem fejlesztése. Azzal párhuzamosan, hogy az éghajlatváltozást egyre többen ismerik el sürgősen megoldandó problémaként, a projekt a megújuló energiával szembeni szemléletváltás első jeleit tapasztalja az olaj- és gáziparban, különösen a tengeri szélenergia szektorán belül.

E kommunikáció és együttműködés elősegítése érdekében a projekt konferenciák és vásárok keretében igyekszik közös fórumot biztosítani a szektoroknak. Reméli továbbá, hogy finanszírozást kap egy olyan tanulmányhoz, melynek célja, hogy megvizsgálja az olaj- és gázipar északi-tengeri régióban szerzett tapasztalatait (különös figyelmet fordítva az Egyesült Királyság, Norvégia és Dánia olaj- és gáziparára), és hogy mérlegelje a levont tanulságokat, illetve a Dánia, Németország, Norvégia és az Egyesült Királyság partnerrégióiban működő tengeri szélenergia-iparban is felhasználható elképzeléseket.

Hosszú távú eredmények és politikaformálás

A projekt valamennyi részt vevő országban pozitív eredménnyel járt, olyan tapasztalatot biztosítva, amely a nemzeti és nemzetközi döntéshozó folyamatba is beépíthető lesz majd. A projekt hatással volt például a brit kormány által az Energiaügyi Fehér Könyvről (*Energy White Paper*) folytatott konzultációra és a megújuló energiaforrásokról szóló törvény (*Erneuerbare-Energien-Gesetz*) németországi felülvizsgálatára.

A POWER cluster projekt ugyancsak szoros együttműködést folytatott a balti-tengeri BALTCOAST projekttel, amely a tengeri területek kezelése terén egyre inkább központi kérdésnek számító területi tervezés témáját vizsgálta. Részt vett továbbá a tengeri vízterületek nemzetközileg koordinált használatát biztosító keret kidolgozásában. Ez az elképzelés húzódik meg a transznacionális területnyilvántartási és -felhasználási stratégia mögött.

